

บทนำ

กระชายดำ เป็นพืชอยู่ในวงศ์ Zingiberaceae มีชื่อวิทยาศาสตร์ *Kaempferia parviflora* มีถิ่นกำเนิดในประเทศเขตร้อนบริเวณตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทยแหล่งปลูกที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปคือ เขตปลูก อำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย และ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย กระชายดำเป็นสมุนไพรที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางทั้งผู้บริโภคและวงการแพทย์แผนไทย เพราะเชื่อว่ามีสรรพคุณทางยา แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีรายงานทางการแพทย์อย่างเป็นทางการ จากประสบการณ์ของผู้ใช้กระชายดำ มีรายงานการใช้กระชายดำเป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงหัวใจ แก้ใจสั่น แก้บิด แก้ปวดข้อ แก้ลมวิงเวียนแน่นหน้าอก แก้แผลในปาก ทำให้โลหิตหมุนเวียนดีขึ้นผิวพรรณผุดผ่องสดใส ขับปัสสาวะ แก้โรคกระเพาะ เป็นต้น แต่ที่กล่าวกันมากคือ บำรุงกำลัง จึงได้ฉายาว่า โสมไทย (ฐานความรู้ด้านพืชกรรมวิชาการเกษตร, 2547; สรรพคุณของกระชายดำ, 2547 และ วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2543) แม้ว่าจะยังไม่มีข้อมูลทางวิชาการออกมาสนับสนุนสรรพคุณบ่งชี้ดังกล่าว แต่ก็ได้มีการแปรรูปกระชายดำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน และที่นิยมมากที่สุดคือการทำเป็นไวน์กระชายดำ

ฉวีวรรณ จันสกุลและคณะฯ (2550) และ Jansakul et al. (2006) ศึกษาผลของสารสกัดจากเหง้ากระชายดำสดที่สกัดด้วย ethanol และ dichloromethane ต่อการคลายตัวของเนื้อเยื่อ human cavernosum ที่ตัดแยกออกมาศึกษาออกตัว (ได้จากการผ่าตัดแปลงเพศ) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดสมรรถนะทางเพศ และได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยต่อเนื่องในปี 2550 ให้ทำการศึกษาเพื่อแยกสารออกฤทธิ์คลายตัวของเนื้อเยื่อ human cavernosum จากผลการศึกษาพบว่าสารสกัดหยาบจากเหง้ากระชายดำสดทั้งที่สกัดด้วย ethanol และ dichloromethane มีผลทำให้เกิดการคลายตัวของเนื้อเยื่อ human cavernosum ที่ให้หดตัวอยู่ก่อนแล้วด้วย phenylephrine ได้ถึง 100 % แต่เมื่อเทียบความแรงในการคลายตัวของเนื้อเยื่อ human cavernosum ของสารสกัดทั้งสอง พบว่าสารสกัดที่ได้จากการสกัดด้วย dichloromethane มีประสิทธิภาพดีกว่าสารสกัดที่ได้จากการสกัดด้วย ethanol จึงมีแผนที่จะพัฒนาสารสกัดจากเหง้ากระชายดำที่สกัดด้วย dichloromethane ไปใช้เป็นยา หรือเป็นอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ สำหรับการเสริมการรักษา และ/หรือป้องกันการเสื่อมสมรรถนะทางเพศของเพศชาย แต่อย่างไรก็ตามก่อนที่จะได้มีการดำเนินการนำเอาสารสกัดหยาบจากเหง้ากระชายดำที่สกัดด้วย dichloromethane ไปใช้เป็นอาหารเสริมเพื่อสุขภาพ จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในแง่ของความเป็นพิษแบบเฉียบพลันรวมทั้งผลข้างเคียงต่อระบบอวัยวะอื่น ๆ ของร่างกายก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด เนื่องจากสรรพคุณของกระชายดำนอกจากมีผลเสริมสมรรถนะทางเพศแล้วยังมีสรรพคุณใช้เป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงหัวใจ แก้ใจสั่น ทำให้โลหิตหมุนเวียนดีขึ้น (สรรพคุณของกระชายดำ 2547 และ วุฒิ วุฒิธรรมเวช, 2543) จึงทำให้เชื่อว่าการกระชายดำน่าจะมีผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดด้วย